
Septuagesima

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Septuagesima	4
SEPTUAGESIMA	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Septuagesima

SEPTUAGESIMA

Prædikedag SEPTUAGESIMA
Prædikedato 09. februar 1941
Prædiketekst Matthæus 20,1-16
Prædikested Vedersø Kirke
Prædiken ID P090241-01
Kilde (Med Ordets Sværd, 143-149)

Septuagesima.

Kyndelmisse slaar sin Knude

overmaade hvas og haard.

13 Graders Kulde og Snestorm fra Nordost. Det er et prægtigt Vejr. Himlens sorte Peberbøsse rystes, og den hvide Peber pisker En ind i Ansigtet, saa man spytter og pruster, det bider og kradser, man klemmer Øjnene til, kniber Munden sammen, holder sig for Ørene og føler, hvordan man hurtigt forvandles til en bævrende Ragout. Saa naar

man Plantagen, ah, her er Læ, og her er smukt, mægtige Skaber! hvor er her smukt! Graner og Fyrre har kastet en Hermelinskaabe over deres mørke Hjemmedragt, de jævne Træer er med-et forvandlet til Konger i Funktion, og alle staar de og gynger svagt, som om Dansen er ved at bryde ud af Kroppen paa dem af bar Forventningens Glæde til den kommende Fest. Henne fra Banken høres Børnenes jublende Raab, hvergang Kælken gør Dødsspringet med dem og vælter dem af i den vaade, isnende Salighed. De har glemt Forkølelsen, de har glemt de trælse, indelukkede Dage under Frostblæsten. Vinterens Under er kommen hvirvlende til os og har genfødt baade Træer og Mennesker, en Omskabelse til det eventyrlige.

Og den, der gaar og tænker paa sin Prædiken til paa Søndag, undres over, hvad Stort Gud kan udrette med noget saa lidt som Vand. For hele Herligheden er jo det bare Vand. Gud har ikke engang behøvet at sige noget, han har blot aanded en Smule Kulde paa Regnen. Et Igenfødsels Bad lærte vi i Skolen om Daaben. Hvad prædiker I for mig, I, min Plantages kendte beskedne Træer, som jeg i Dag ser i ny og straalende Skikkelser. Alle vi vadmelsklædte, skal vi ogsaa opleve engang, at det store Kuldegys skal iføre os Hermelinen?

Er det en Bogfinke, den Stakkel dér inde mellem Grenene? den sidder og skuler højst misbilligende ad min Begejstring. Og den har jo ogsaa Ret, den forkomne forfrosne Fugl! der er mange Guds Skabninger, for hvem Herligheden er en Elendighed. Nu ser jeg, I sidder her rundt om mig i Vorherres Skov og krykker. Og inde i Menneskenes Skove, mellem Gadernes lange, golde Husrækker, der travler nu de Arbejdsløse i de alt for tynde Jakker med Kraverne smøget op om Ørene i et Forsøg paa at hallucinere sig selv til Varme, de leder efter lidt Læ rundt om i Portene eller stjæler sig til en Smule Madlugt over en Rist.

Den Slags Folk har Jesus Hjerter for; det møder vi atter og atter i hans Ord, naar han tordner imod de Rige, eller naar han gør sig til eet med dem, der ikke har det, hvortil de kan hælde deres Hoved, mens dog Rævene har Huler og Himlens Fugle Reder. Og dette hans varme Sind for de Arbejdsløse lyser ogsaa ud af Historien om Arbejderne i Vingaarden. Tænk, det Problem havde de altsaa ogsaa dengang, og nu er der siden gaaet 2 Aartusinder, og Kristi Ord er trængt ud over hele Kloden, og saa er det endda stadig et af dens pinefuldste. Hvor maa vi skamme os?

Himmeriges Rige ligner en Husbond — og saa følger Billedet af Vingaardsejeren, der gaar ud at leje Arbejdskraft tidligt om Morgenen og ved den tredie Time og atter ved den sjette og niende og min Sandten ogsaa ved den ellefte, altsammen bare for at sætte Folk i Gang. Han kan ikke have, at de staar der paa Torvet og ikke er til noget. Og da han skal til at afregne med dem om Aftenen, betaler han dem lige meget, ja, endda de sidste først, for de stod jo med Hænderne i Lommerne uden egen Skyld, og det er et meget værre Arbejde end at have noget at rive i.

Saadan er altsaa Husbond. Og naar vi nu tænker paa *vore* Arbejdsløse, saa er det dejligt for os Kristne, at vi kan sige til dem: Vi har en Herre deroppe, der har Hjerte for jeres Nød. Og hvad svarer de arbejdsløse? De svarer: Hvad rager det os? hvad Fornøjelse har vi af *det*? Og det Svar er jo ganske i sin Orden. Hvis vi vil slippe uden om Ubehaget ved at staa over for Mennesker, der har Krav paa os, ved at stikke dem en Prædiken ud om, at de kan paaregne Sympati fra allerhøjeste Sted, lige som i sin Tid Finland fik tilbudt Vognladninger af Sympati fra al Verdens Stater, saa er det i sin gode Orden, at vi faar en over Næsen af den Næste, vi faktisk staar i Færd med at bedrage ved nemlig at spise ham af med Ord, hvor han har Brug for, at der gøres noget. Historien om den utrættelige Igangsætter har nemlig først og fremmest Bud til os. Den forlanger af os, at vi ofrer Interesse, Tid og Penge for at komme Forbandelsen til Hjælp. Og den forlanger af os, at vi forlanger af de Folk, som vi gør til vore Politikere, at de vaagner op af den Sløvhed, langvarige Tilstande vil trykke Hjernen ned i, og sætter alle deres Evner og hele deres Vilje ind for at finde en Løsning.

Netop en Løsning.

Der er i Historien her en Enkelthed, det er værd at standse ved og understrege. “Hvorfor staar I ledige her hele Dagen?” spørger Husbonden, og først da han har faaet Svaret: “Fordi ingen lejede os,” antager han dem til sin Vingaard.

Han er ikke ukritisk. Her er ikke Tale om Øllebrødsbarmhjertighed. De, han sysselsætter, er saadanne, som er Sysselsættelse værd. Dette maa fastholdes i en Tid, der har forsøgt mange Løsninger, men ikke Løsningen. Det store Arbejde, der er gjort for de saakaldte smaa i Samfundet, er nemlig ikke altid gjort af Kristendom, af Respekt for Menneskesjæl og Menneskeværd, men — ofte — rent ud sagt for Stemmepolitik. Og som alt nyttigt, der

gøres af forkerte Grunde, er ogsaa dette blevet forkert. Det har ikke skabt Menneskeværd, men tværtimod Mindreværdighed. I gamle Dage sattes der en Ære i at klare sig selv. Nu er i en katastrofenærmende Grad vort Folk blevet et almisseglubsk Folk; jo mere man kan slaa det offentlige for, des bedre. Der understøttes i det uendelige, og jo mere der slænges i Gabet paa Krokodillen, des mere spærrer den det op.

Kristendommen prædiker Barmhjertighed, javel, men den prædiker ikke Degeneration. Det er nødvendigt at sige her fra Kirken, at det har intet med Kristi Aand at gøre at tilsvindle sig Fordele. Tværtimod, det maa skarpt fordømmes. Af Kærlighed maa det fordømmes. Komadiespillernes Bedrifter vil jo i det lange Løb gaa ud over dem, der virkelig er i Nød.

Himmeriges Rige lignes ved en Husbonde, der skaffede Arbejde til de ledige Hænder. Han smed ikke en Almisse til dem, der stod henne paa Torvet, og skyndte sig videre. Ud fra kristent Samfundssind maa der kræves, at de Ansvarlige sætter ind under Mottoet: Arbejde til de virkelystne og Sult til de døvne. Der maa frasæt Sygdom og Alder ikke udbetales een "Understøttelse", uden at der ydes Arbejde for den. Man skylder ethvert Menneske at regne med, at det har Æresfølelse.

Man indvender: Der kan ikke skaffes Arbejde; enhver Medalje maa have en Revers; de danske Arbejderes høje sociale Stade er bl. a. betinget af en Hær af arbejdsløse; forbyd Fagorganisationerne, saa vil Arbejdsløsheden forsvinde, men rigtignok Arbejderne synke ned i Fattigdom.

Jeg tror ikke paa den Indvending; og til dem, der siger: Vi kan ikke løse vor Opgave, er der kun at svare: Saa maa Opgaven tages fra jer.

Og om man nu alligevel dristede sig til at sige til jer arbejdsløse: Vorherre holder med jer. Han ser, hvordan I uden egen Skyld staar ledige paa Torvet og bliver graa og øde paa baade Krop og Sjæl. Vorherre ser det, og han er vred paa os andre, fordi vi forsømmer det Exempel, der er holdt op foran os. Og jeg tror, han vil straffe os, til vi gaar i os selv og finder paa Udveje til at skabe en Samfundsordning, der bedre stemmer med hans Vilje. Det er maaske ingen Trøst for jer, der i Dag drysser og halvsulter og helfryser. Og alligevel — det er godt at have ham deroppe i Baghaanden; naar alle de andre med Kongerne og Damerne og Knægtene tror at have vundet Spillet, saa sidder vi med Trumf-Es.

Hvis det nu endelig er sandt, Kammerater, det med Himlen og alt det der, kan vi saa ikke nok holde ud at staa og stampe her ude i Frostsneen, til Vorherre selv lukker Døren op en Dag og siger: Nej, hør, kom nu ind til mig i Varmen. Der var en af jer, der blev fundet død paa Fælleden i Gaar Morges; var det bare Kulden, der havde forbarmet sig over ham, eller tror I ikke snarere, det var Husbond, der kom forbi og syntes, at han havde frosset nok og saa sagde til ham: Hør, du, jeg har for Resten Brug for en Arbejder oppe i Vingaarden — og saa kaldte han paa Fogeden og lod ham vise ham Vej. Det var det, jeg kalder den himmelske Barmhjertighed. Men saa er der jo ogsaa det med den jordiske Retfærdighed, om Gud nu i disse Vredens Tider vil tugte os til at gøre Verden bedre for den kommende Slægt. Det strammer lige som lidt op at tænke paa, at hvad I gennemgaar nu, skal med Guds Hjælp ikke være spildt, men blive til Fordel for jeres Børn. For dem skal Livet have en Mening mere end at gaa til Kontrol, der skal være noget at tage fat i med raske Næver hver Arbejdsdag endogsaa om Vinteren, og om Søndagen skal de have Raad til at lægge Mærke til, at Snevejrr er smukt.